

EUVAC.NET OG MÆSLINGER I EU

Uge 10, 2003

EUVAC.NET blev etableret i december 1999 og er et overvågningsnetværk i EU for infektionssygdomme, der kan forebygges ved vaccination. Epidemiologisk afdeling er koordinator for netværket og er ansvarlig for overvågningen af mæslinger, fåresyge og røde hunde. Det italienske Istituto Superiore di Sanità varetager kighosteovervågningen, EPI-NYT 3/00. Projektet nærmer sig nu afslutningen af implementeringsfasen, hvor aktiviteterne initialt har fokuseret på mæslinger og kighoste. Der er indgået en aftale mellem WHO og EUVAC.NET om at koordinere indsatserne for at eliminere naturligt forekommende mæslinger i Europa inden 2010. I samarbejde med Public Health Laboratory Service i Storbritannien vil der blive indført mæslingediagnostik ved hjælp af spyt, og der vil blive oprettet en database for genotypning af mæslingevirus.

EUVAC.NET modtager nu detaljerede mæslingedata regelmæssigt fra de fleste af de medvirkende lande. Der er etableret en hjemmeside: www.euvac.net med information om netværket samt årsrapporter for forekomsten af mæslinger i 2001 og 2002. Her findes også en litteraturliste om mæslinger, fåresyge, røde hunde og kighoste. Vaccinationsprogrammer i EU-landene, de 10 kommende EU-lande samt Schweiz, Norge og Island er præsenteret skematisk og bliver løbende opdateret.

Mæslingedata for 2001 og 2002

De fleste, 16 af de 19 deltagende lande, har leveret individbaserede data til EUVAC.NET om anmeldte mæslingetilfælde; data for 2002 er foreløbige. Kvaliteten af data er generelt forbedret gennem de to år. Eksempelvis steg andelen af anmeldte tilfælde med kendt vaccinationsstatus fra 66% i 2001 til 72% i 2002.

Der blev i alt rapporteret om 7428 i 2001 og 10206 anmeldte tilfælde i 2002, hvilket svarer til en stigning på 37%, [tabel 1](#). Stigningen skyldes især et udbrud i Italien, mens antal anmeldte tilfælde i Tyskland faldt med 23% i 2002. Tre lande: Finland, Island og Luxembourg havde ingen anmeldte mæslingetilfælde i 2002. En del af de medvirkende lande rapporterer om forekomst af mæslinger på under 0,1 pr. 10⁵, hvilket kan indikere, at eliminationsfasen nærmer sig.

Tabel 1. Antal rapporterede tilfælde af mæslinger i EU, 2001-2002

	Total		Incidens/10 ⁵	
	2001	2002	2001	2002
Østrig ¹	-	-	-	-
Belgien ²	83	-	2,48	-
Danmark	12	32	0,23	0,60
Finland	1	0	0,02	0
Frankrig ¹	-	-	-	-
Tyskland	6033	4664	7,36	5,69
Grækenl.	12	5	0,11	0,05
Island	0	0	0	0
Irland	244	242	6,35	6,24
Italien	799	4835	1,39	8,42
Luxemb.	7	0	1,58	0,00
Malta	2	7	0,51	1,78
Holland	17	3	0,11	0,02
Norge	4	5	0,09	0,11
Portugal	21	4	0,21	0,04
Spanien	54	40	0,14	0,10
Sverige	5	8	0,06	0,09
Schweiz	61	47	0,85	0,66
UK	73	314	0,12	0,53
I alt	7428	10206	2,36	3,27

¹Ingen data modtaget

²Kun fransktalende del af Belgien

De fleste mæslingetilfælde var blandt 1-9-årige, men begge år blev der også rapporteret tilfælde blandt voksne. De fleste mæslingetilfælde forekom i perioden januar til april. Af dem med kendt vaccinationsstatus var 50% uvaccinerede i 2001. I 2002 var andelen 66%. I lande med forholdsvis god vaccinationsdækning, fx Norge, Holland og Danmark, var en stor del af mæslingetilfældene uvaccinerede. Dette er foreneligt med, at der ophobes modtagelige i befolkningen i den såkaldte "honeymoon period". Herved forstås en periode efter introduktion af MFR-vaccinen, hvor der er suboptimal vaccinationstilslutning men samtidig også lav forekomst af mæslinger.

EUVAC.NET og fremtiden

For enkelte lande er overvågningen fortsat utilstrækkelig og medfører bl.a. underreportering. De aktuelle data tillader endnu ikke en dybere analyse, men kan dog bidrage til et billede af mæslingesituationen i Europa. Der er således fortsat grundlag for det fremtidige samarbejde i EUVAC.NET med henblik på bedre overvågning af vaccineforebyggelige sygdomme, ligesom der er behov for sammenlignelige data for vaccinationsdækning.

Aktuelt planlægges aktiviteterne i EUVAC.NET for de næste tre år med baggrund i EUs nye sundhedsprogram fra 2003 til 2008, samt etableringen af et center for sygdomsforebyggelse og -kontrol som beskrevet nedenfor. Udover mæslinger og kighoste planlægges oprettelse af databaser for forekomst af fåresyge og røde hunde samt vaccinationsdækning i de medvirkende lande. Endelig, men ikke mindst, forventes de 10 nye lande i EU at medvirke i EUVAC.NET fra 2004.

Som noget nyt vil EUVAC.NET tilbyde Kommissionen at være sekretariat for et forum til udvikling af vaccinationsstrategier og -politik mv. Herved sikres en integreret håndtering af vaccineforebyggelige infektionssygdomme med involvering af ekspertisen i de eksisterende netværk samt andre interessenter. Endvidere vil dette forum kunne bidrage til identifikation og facilitering af anvendt forskning og forskningsresultater til forebyggelse og kontrol af infektionssygdomme i Europa.

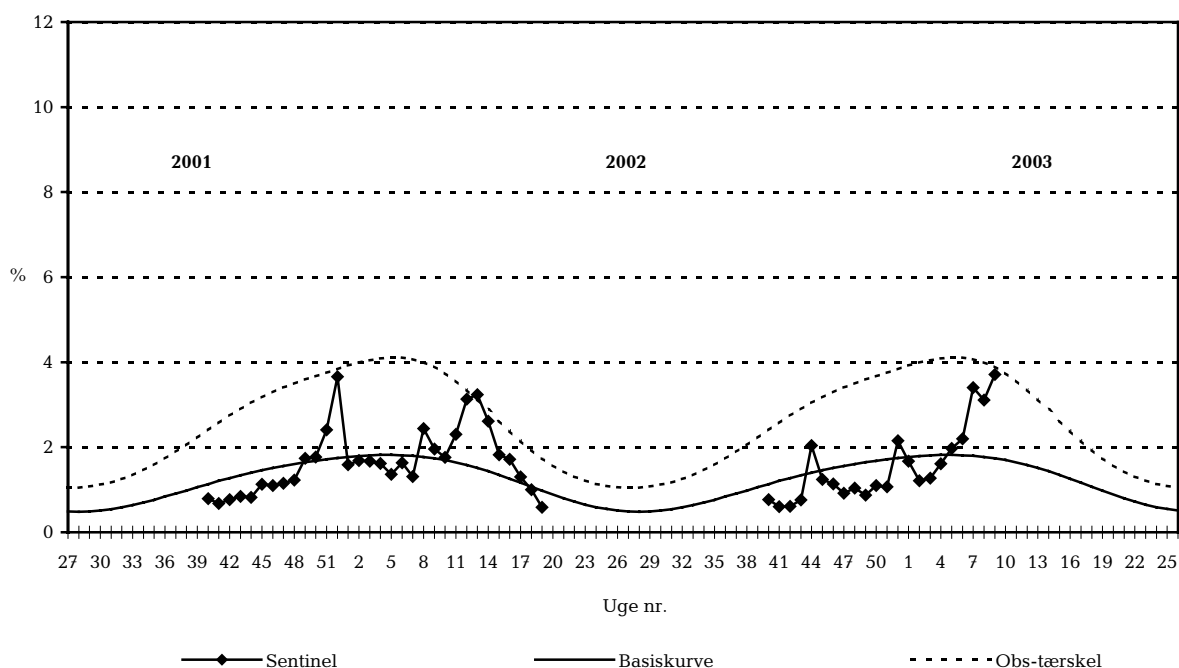
EU-CENTER FOR SYGDOMSFOREBYGGELSE OG -KONTROL

Det er i år 10 år siden, at Maastricht traktaten satte sygdom og sundhed på dagsordenen i EU. Efterfølgende besluttede EU-parlamentet i 1998 at etablere epidemiologisk overvågning af smitsomme sygdomme i Europa, EPI-NYT 46/98. Som resultat er etableret et såkaldt "netværk af netværk", hvor EUVAC.NET er et af flere, der tilsammen varetager overvågningen i EU. Udviklingen har medført en fragmenteret struktur med meget sygdomsspecifikke overvågningsnetværk og har afsløret et behov for en central koordination af aktiviteter, kvalitetssikring og udbrudshåndtering. Som følge heraf har Kommissionen besluttet, at der i 2005 skal oprettes et europæisk center for sygdomsforebyggelse og -kontrol. Centret forventes at blive af mindre størrelse med en høj faglig kapacitet som styrke og prioritet. De eksisterende overvågningsnetværk vil blive integreret i centret, men de nærmere organisatoriske rammer er endnu uafklarede, ligesom det heller ikke er besluttet, hvor centret vil blive placeret geografisk.

(S. Glismann, M. Muscat, Epidemiologisk afdeling)

Sentinelovervågning af influenzaaktiviteten

Konsultationsprocent pr. uge, 2001/2002/2003

Sentinel: Influenzakonsultationer i procent af det samlede antal konsultationer

Basiskurve: Forventet andel influenzakonsultationer under ikke-epidemi

Obs-tærskel: Mulig, begyndende epidemi

(Epidemiologisk afdeling)

Modtagne sekretprøver i sentinelovervågningen 2002/2003

Uge	40-3	4	5	6	7	8	9
Modtagne prøver i alt	26	13	11	19	14	17	19
Influenza A							
Moscow/10/99 (H3)-lignende		2	4	2	1	1	
New Caledonia/20/99 (H1)-lignende			1				
Influenza A ikke typet							2
Influenza B							
Hong/Kong/330/01-lignende		2	1	4	5	3	
Influenza B ikke typet						1	4

Influenzaaktiviteten i uge 9 er øget sammenlignet med de foregående to uger. Det kan tolkes som en mulig begyndende epidemi.

Tallene er landsdækkende, og det er ikke muligt at bedømme en eventuel forskel i forekomst på amtsniveau. I uge 9 blev isoleret fire influenza B stammer og to influenza A stammer, se tabel ovenfor.

Da influenza B ofte har et mildere forløb, vil de syge ikke søge læge så hyppigt, som ved andre influenzatyper. Dette kan medføre, at kurven over influenzaaktiviteten ikke når det niveau, som man ville forvente. Kurven viser nemlig den andel af influenzapatienter, som går til læge i procent af det samlede antal konsultationer.

Tilsvarende stammer, som dem, der hidtil er fundet i Danmark, indgår i sæsonens vaccine og svarer til, hvad man i øvrigt har påvist i Europa.

Situationen i øvrige Europa kan ses på www.eiss.org.

(Epidemiologisk afdeling, Virologisk afdeling)